

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

www.Ketab.ir

نوروزی، حسن، ۱۳۴۸ -

[عنوان قرارداد: ایران، قوانین و احکام]

میانی مدیریتی و حقوقی قانون نحوه برگزاری مناقصات دولتی/ حسن نوروزی و نعمت مهدوی‌راد. - قم:

مؤسسه بوستان کتاب (مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، ۱۳۹۸.

۴۴۷ ص.؛ مصور، جدول. - (مؤسسه بوستان کتاب: ۲۸۱۵) (مدیریت: ۹)

ISBN 978-964-09-2048-0

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتاب‌نامه: ص. [۴۳۳] - ۴۴۷؛ همچنین به صورت زیرنویس.

۱. مناقصه - ایران. ۲. معاملات دولتی - قوانین و مقررات - ایران. الف. مهدوی‌راد، نعمت،

ب. دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مؤسسه بوستان کتاب. ج. عنوان.

۱۳۴۳ -

۳۴۳/۵۵۰۳

KMH ۳۷۵۳

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۵۳۶۳۰۱۰

۱۳۹۸

موضوع: مدیریت؛ ۹

گروه مخاطب: تخصصی (طلاب، دانشجویان، پژوهشگران و اساتید حوزه و دانشگاه)

شماره انتشار کتاب (چاپ اول): ۲۸۱۵

مسلسل انتشار (چاپ اول و بازچاپ): ۷۳۳۳

بوستان کتاب

مبانی مدیریتی و حقوقی قانون نحوه برگزاری مناقصات دولتی

دکتر حسن نوروزی و نعمت مهدوی راد
با همکاری پروفسور سیدمهدی الوانی

مبانی مدیریت و حقوقی قانون نحوه برگزاری مناقصات دولتی

- نویسندگان: دکتر حسن نوروزی و نعمت مهدوی‌راد
- با همکاری: پروفسور سیدمهدی الوانی
- ناشر: مؤسسه بوستان کتاب
- لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه مؤسسه بوستان کتاب
- نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۸ • شمارگان: ۴۰۰ • بها: ۶۷۰۰۰ تومان

تمامی حقوق نشر مکتوب و الکترونیک اثر متعلق به مؤسسه بوستان کتاب است

printed in the Islamic Republic of Iran

- ❖ دفتر مرکزی: قم، خ شهدا (صفائیه)، ص پ ۹۱۷ / ۳۷۱۸۵، تلفن: ۳۷۷۴۲۱۵۵-۷، فاکس: ۳۷۷۴۲۱۵۴، تلفن پخش: ۳۷۷۴۳۴۲۶
 - ❖ فروشگاه مرکزی: قم، چهارراه شهدا (عرضه ۱۲۰۰۰ عنوان کتاب با همکاری ۱۷۰ ناشر)
 - ❖ فروشگاه شماره ۲: تهران، خیابان انقلاب، بین وصال و فلسطین، پلاک ۹۵۱، تلفن: ۶۶۹۶۹۸۷۸
 - ❖ فروشگاه شماره ۳: مشهد، چهارراه خسروی، مجتمع یاس، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه خراسان رضوی، تلفن: ۳۲۲۳۳۶۷۲
 - ❖ فروشگاه شماره ۴: اصفهان، چهار راه کرمانی، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه اصفهان، تلفن: ۳۲۲۲۰۳۷۰
 - ❖ فروشگاه شماره ۵ (رنگین کمان، فروشگاه کودک و نوجوان): قم، چهارراه شهدا، نبش خیابان ارم، تلفن: ۳۷۷۴۳۱۷۹
- اطلاع از تازه های نشر از طریق پیام کوتاه (SMS)، با ارسال شماره همراه خود به ۱۰۰۰۲۱۵۵ و یا ارسال درخواست به:

E-mail: info@bustaneketab.com پست الکترونیک مؤسسه

جدیدترین آثار مؤسسه و آشنایی بیشتر با آن در وب سایت: www.bustaneketab.com

با قدردانی از همکاری که در تولید این اثر نقش داشته‌اند:

- اعضای شورای بررسی آثار • دبیر شورای کتاب و سرویراستار: ابوالفضل طریقه‌دار • ویراستار: مهدی محدثی
- اصلاحات حروف نگاری: زهرا امید، مهدی سهرابی و حسین محمدی • صفحه‌آرایی: سکیه ملازاده و احمد مؤتمنی
- نمونه‌خوانی: علی میری • کنترل فنی صفحه‌آرایی: سیدرضا موسوی‌منش
- مدیر گروه هنری: مسعود نجابتی • طراح جلد: علیرضا قره‌گزلو • اداره آماده‌سازی: حمیدرضا تیموری
- اداره چاپخانه: مجید مهدوی، ناصر منتظری و سایر همکاران لیتوگرافی، چاپ و صحافی • مدیر تولید: عبدالهادی اشرفی.

رئیس مؤسسه
محمدباقر انصاری

فهرست

۲۱	پیش‌گفتار
۲۵	فصل اول: مدیریت دولتی نوین و توسعه مناقصات دولتی
۲۶	خصوصی‌سازی مبتنی بر الگوی مدیریت دولتی نوین
۲۶	تعریف و ابعاد مدیریت دولتی نوین
۲۸	ویژگی‌های مدیریت دولتی نوین
۳۳	دولت سریع
۳۴	ابعاد دولت سریع
۳۵	تعریف، اهداف و اشکال خصوصی‌سازی
۳۵	تعاریف خصوصی‌سازی
۳۶	اهداف خصوصی‌سازی
۳۶	اشکال خصوصی‌سازی
۳۷	روند خصوصی‌سازی در جهان
۳۹	اجرای خصوصی‌سازی در دولت تنظیمی

مبانی مدیریتی و حقوقی قانون برگزاری مناقصات دولتی

- ۴۲ چهار مشخصه دولت تنظیمی
- ۴۳ روند خصوصی سازی در ایران
- ۴۷ برون سپاری
- ۴۷ تعاریف برون سپاری
- ۴۹ انواع برون سپاری
- ۵۰ ساختار مناسب برون سپاری
- ۵۳ مدیریت اثربخش فرایند برون سپاری
- ۵۷ برون سپاری در قوانین و مقررات موضوعه
- ۵۷ ۱. قانون خدمات کشوری
- ۶۰ ۲. نقشه راه اصلاح نظام اداری
- ۶۱ ۳. شورای عالی اداری
- ۶۴ ۴. قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت - مصوب ۱۳۸۰
- ۶۶ نهادهای عمومی غیردولتی نظیر شهرداری ها
- ۶۸ شرایط برون سپاری در بخش دولتی
- ۶۹ الف) الزامات قانونی
- ۷۰ ب) ممنوعیت انتقال در بخش دولتی
- ۷۱ ج) تسهیلات اعطایی به بخش غیردولتی
- ۷۲ د) اقدامات عملی برای اجرای اهداف برون سپاری
- ۷۲ ه) ستاد اجرایی برون سپاری (ماده ۸۸) از طرف دولت وظایف و ...
- ۷۳ و) کمیته های استانی و شهرستانی
- ۷۴ ز) وظایف و اختیارات کمیته های استانی
- ۷۵ برگزاری مناقصات محور اجرای برون سپاری

۷۹	فصل دوم: ابعاد و ماهیت حقوقی قانون مناقصات دولتی
۸۱	سیر تصویب قانون برگزاری مناقصات دولتی
۸۳	تعریف مناقصه
۸۵	اصول حاکم بر قانون مناقصات دولتی
۸۵	۱. مقرون به صرفه بودن
۸۵	۲. کارآمدی
۸۶	۳. شفافیت
۸۸	۴. عدم تبعیض
۸۹	۵. پاسخ‌گویی
۹۱	۶. حمایت از صنایع داخلی و اشتغال
۹۱	۷. برابری اجتماعی، توسعه و امنیت ملی
۹۲	ویژگی‌های قانون برگزاری مناقصات دولتی
۹۳	قوانین و مقررات بین‌المللی مناقصات دولتی
۹۵	نکات کلیدی در مناقصات دولتی
۹۶	نکات کلیدی درباره تصمیم‌گیری در تعیین قیمت مناقصه
۹۷	نکات کلیدی درباره آماده‌سازی مناقصه
۹۸	نکات کلیدی که باید به خاطر داشته باشید، وقتی همه موارد را در کنار...
۹۹	نکات کلیدی ضروری برای انتشار
۱۰۰	نکات کلیدی برای ارائه
۱۰۰	نکات کلیدی برای مذاکره
۱۰۰	پیش از مذاکره
۱۰۱	مذاکره رودررو

مبانی مدیریتی و حقوقی قانون برگزاری مناقصات دولتی

- ۱۰۱..... بعد از مذاکره
- ۱۰۱..... نکات کلیدی در اسناد قانونی
- ۱۰۲..... نکات کلیدی برای مناقصه الکترونیکی
- ۱۰۲..... شرح و تفسیر قانون برگزاری مناقصات
- ۱۰۳..... فصل اول: کلیات
- ۱۰۳..... ماده ۱: کاربرد
- ۱۰۴..... ویژگی مقررۀ قانونی
- ۱۰۴..... پیشینه مقررۀ قانونی
- ۱۰۴..... تفسیر مقررۀ قانونی
- ۱۰۷..... ماده ۲: تعاریف
- ۱۰۸..... ویژگی مقررۀ قانونی
- ۱۰۹..... تفسیر مقررۀ قانونی
- ۱۱۹..... ماده ۳: طبقه‌بندی معاملات
- ۱۲۰..... ویژگی مقررۀ قانونی
- ۱۲۰..... پیشینه مقررۀ قانونی
- ۱۲۰..... تفسیر مقررۀ قانونی
- ۱۲۱..... ماده ۴: طبقه‌بندی انواع مناقصات
- ۱۲۲..... ویژگی مقررۀ قانونی
- ۱۲۲..... پیشینه مقررۀ قانونی
- ۱۲۳..... تفسیر مقررۀ قانونی
- ۱۳۲..... فصل دوم: سازمان‌دهی مناقصات
- ۱۳۲..... ماده ۵: کمیسیون مناقصه

فهرست مطالب

۱۳۳	ویژگی مقررۀ قانونی
۱۳۳	پیشینۀ مقررۀ قانونی
۱۳۳	تفسیر مقررۀ قانونی
۱۳۴	مادۀ ۶: وظایف کمیسیون مناقصه
۱۳۵	ویژگی مقررۀ قانونی
۱۳۵	پیشینۀ مقررۀ قانونی
۱۳۵	تفسیر مقررۀ قانونی
۱۳۶	مادۀ ۷: هیئت رسیدگی به شکایات
۱۳۶	پیشینۀ مقررۀ قانونی
۱۳۶	ویژگی مقررۀ قانونی
۱۳۷	تفسیر مقررۀ قانونی
۱۳۸	مادۀ ۸: وظایف هیئت رسیدگی به شکایات
۱۳۹	ویژگی مقررۀ قانونی
۱۳۹	پیشینۀ مقررۀ قانونی
۱۳۹	تفسیر مقررۀ قانونی
۱۴۳	فصل سوم: برگزاری مناقصات
۱۴۳	مادۀ ۹: فرایند برگزاری مناقصات
۱۴۴	ویژگی مقررۀ قانونی
۱۴۴	پیشینۀ مقررۀ قانونی
۱۴۴	تفسیر مقررۀ قانونی
۱۴۴	مادۀ ۱۰: تأمین منابع مالی
۱۴۵	ویژگی مقررۀ قانونی

مبانی مدیریتی و حقوقی قانون برگزاری مناقصات دولتی

- پیشینه مقررۀ قانونی ۱۴۵
- تفسیر مقررۀ قانونی ۱۴۵
- مادۀ ۱۱: روش های انجام مناقصه ۱۴۵
- ویژگی مقررۀ قانونی ۱۴۶
- پیشینه مقررۀ قانونی ۱۴۷
- تفسیر مقررۀ قانونی ۱۴۷
- مادۀ ۱۲: ارزیابی کیفی مناقصه گران ۱۴۸
- ویژگی مقررۀ قانونی ۱۴۹
- پیشینه مقررۀ قانونی ۱۵۰
- تفسیر مقررۀ قانونی ۱۵۰
- مادۀ ۱۳: فراخوان مناقصه ۱۵۵
- ویژگی مقررۀ قانونی ۱۵۶
- پیشینه مقررۀ قانونی ۱۵۶
- تفسیر مقررۀ قانونی ۱۵۶
- محاسن اخذ ضمانت نامه ۱۵۷
- معایب اخذ ضمانت نامه ۱۵۷
- مادۀ ۱۴: اسناد مناقصه ۱۵۸
- ویژگی مقررۀ قانونی ۱۵۹
- پیشینه مقررۀ قانونی ۱۵۹
- تفسیر مقررۀ قانونی ۱۶۱
- مادۀ ۱۵: ترتیب تهیه و تسلیم پیشنهادها ۱۶۲
- ویژگی مقررۀ قانونی ۱۶۳

فهرست مطالب

۱۶۳	پیشینه مقررۀ قانونی
۱۶۳	تفسیر مقررۀ قانونی
۱۶۳	مادۀ ۱۶: شرایط تسلیم و تحویل پیشنهادها
۱۶۴	ویژگی مقررۀ قانونی
۱۶۴	پیشینه مقررۀ قانونی
۱۶۴	تفسیر مقررۀ قانونی
۱۶۶	مادۀ ۱۷: توضیح و تشریح اسناد
۱۶۶	ویژگی مقررۀ قانونی
۱۶۶	پیشینه مقررۀ قانونی
۱۶۶	تفسیر مقررۀ قانونی
۱۶۶	مادۀ ۱۸: گشایش پیشنهادها
۱۶۷	ویژگی مقررۀ قانونی
۱۶۸	پیشینه مقررۀ قانونی
۱۶۸	تفسیر مقررۀ قانونی
۱۶۹	مادۀ ۱۹: ارزیابی فنی بازرگانی پیشنهادها
۱۷۰	ویژگی مقررۀ قانونی
۱۷۰	پیشینه مقررۀ قانونی
۱۷۱	تفسیر مقررۀ قانونی
۱۷۳	مادۀ ۲۰: ارزیابی مالی و تعیین برنده مناقصه
۱۷۴	ویژگی مقررۀ قانونی
۱۷۴	پیشینه مقررۀ قانونی
۱۷۴	تفسیر مقررۀ قانونی

مبانی مدیریتی و حقوقی قانون برگزاری مناقصات دولتی

- ماده ۲۱: انعقاد قرارداد ۱۷۷
- ویژگی مقررۀ قانونی ۱۷۸
- پیشینۀ مقررۀ قانونی ۱۷۸
- تفسیر مقررۀ قانونی ۱۷۸
- ماده ۲۲: شرایط ارسال اسناد و مکاتبات ۱۷۹
- ویژگی مقررۀ قانونی ۱۷۹
- پیشینۀ مقررۀ قانونی ۱۷۹
- تفسیر مقررۀ قانونی ۱۸۰
- ماده ۲۳: مستندسازی و اطلاع رسانی ۱۸۰
- ویژگی مقررۀ قانونی ۱۸۱
- پیشینۀ مقررۀ قانونی ۱۸۱
- تفسیر مقررۀ قانونی ۱۸۱
- ماده ۲۴: تجدید و لغو مناقصه ۱۸۲
- ویژگی مقررۀ قانونی ۱۸۳
- پیشینۀ مقررۀ قانونی ۱۸۳
- تفسیر مقررۀ قانونی ۱۸۴
- ماده ۲۵: نحوه رسیدگی به شکایات ۱۸۷
- ویژگی مقررۀ قانونی ۱۸۷
- پیشینۀ مقررۀ قانونی ۱۸۷
- تفسیر مقررۀ قانونی ۱۸۸
- ماده ۲۶: نحوه برگزاری مناقصۀ محدود ۱۹۰
- ویژگی مقررۀ قانونی ۱۹۱

فهرست مطالب

۱۹۱	پیشینه مقررۀ قانونی
۱۹۱	تفسیر مقررۀ قانونی
۱۹۴	مادۀ ۲۷: ترک تشریفات مناقصه
۱۹۴	ویژگی مقررۀ قانونی
۱۹۴	پیشینه مقررۀ قانونی
۱۹۴	تفسیر مقررۀ قانونی
۱۹۵	مادۀ ۲۸: ترکیب هیئت ترک تشریفات مناقصه
۱۹۷	ویژگی مقررۀ قانونی
۱۹۷	پیشینه مقررۀ قانونی
۱۹۸	تفسیر مقررۀ قانونی
۱۹۹	مادۀ ۲۹: موارد عدم الزام به برگزاری مناقصه
۲۰۱	ویژگی مقررۀ قانونی
۲۰۱	پیشینه مقررۀ قانونی
۲۰۲	تفسیر مقررۀ قانونی
۲۰۲	مادۀ ۳۰: نسخ قوانین
۲۰۲	ویژگی مقررۀ قانونی
۲۰۲	تفسیر مقررۀ قانونی
۲۰۳	نقایص قانون برگزاری مناقصات دولتی
۲۰۳	۱. نقایص ماهوی
۲۰۴	نقایص ماهوی از حیث سیاسی - اخلاقی
۲۰۴	نقایص ماهوی از حیث قانونی
۲۰۵	نقایص ماهوی از حیث عملیاتی

مبانی مدیریتی و حقوقی قانون برگزاری مناقصات دولتی

۲۰۵	۲. نقایص هدف - ابزار
۲۰۵	نقایص هدف - ابزاری در قانون
۲۰۵	نقایص هدف - وسیله در آیین‌نامه‌های اجرایی
۲۰۶	۳. نقایص فنی
۲۰۶	ناسازگاری منطقی
۲۰۶	زیان دشوار
۲۰۷	عدم نظام‌مندی یا نابسامانی درونی
۲۰۸	عدم نظام‌مندی بیرونی
۲۰۸	موانع اجرایی قانون برگزاری مناقصات دولتی
۲۱۳	فصل سوم: بروز فساد در مناقصات و معاملات دولتی
۲۱۵	تعریف فساد
۲۱۶	تعریف لغوی
۲۱۶	تعریف اصطلاحی
۲۱۹	انواع فساد
۲۲۰	سطوح فساد
۲۲۱	نشان‌گرهای فساد
۲۲۳	زمینه‌های بروز فساد در برگزاری مناقصات دولتی
۲۲۶	جلوگیری از فساد در مناقصات دولتی
۲۲۹	تدلیس در معاملات و مناقصات دولتی
۲۳۰	تعریف و ابعاد تدلیس
۲۳۱	ابعاد جرم تدلیس

۲۳۱	عناصر متشکله جرم تدلیس
۲۳۲	۱. عنصر قانونی جرم
۲۳۳	۲. عنصر مادی جرم
۲۳۶	۳. عنصر معنوی جرم
۲۳۶	تبانی در معاملات و مناقصات دولتی
۲۳۷	تعریف و ابعاد تبانی
۲۳۷	عناصر متشکله جرم تبانی
۲۳۷	۱. عنصر قانونی
۲۳۸	۲. عنصر مادی
۲۳۹	۳. عنصر معنوی
۲۳۹	تبانی در روش‌های انجام مناقصات
۲۳۹	انجام تبانی در معاملات کوچک
۲۴۰	انجام تبانی در معاملات متوسط
۲۴۰	تبانی در معاملات بزرگ
۲۴۲	سایر موارد تبانی
۲۴۳	پورسانت در معاملات و مناقصات دولتی
۲۴۳	تعریف و ابعاد پورسانت
۲۴۴	عناصر متشکله جرم پورسانت
۲۴۴	۱. عنصر قانونی
۲۴۴	– ماده ۶۰۳ قانون مجازات اسلامی
۲۴۵	– قانون ممنوعیت اخذ پورسانت در معاملات خارجی
۲۴۶	– ماده ۱۰۹ قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح

۲. عنصر مادی ۲۴۶

شخصیت مرتکب ۲۴۸

نحوه عمل مرتکب ۲۴۸

۳. عنصر روانی ۲۴۸

فصل چهارم: انتخاب طرف قرارداد سازمان‌های دولتی با روش مذاکره ۲۵۱

روش‌های انتخاب طرف قرارداد سازمان‌های دولتی ۲۵۲

۱. روش مسابقه ۲۵۲

۲. روش مذاکره و توافق مستقیم ۲۵۲

تعاریف و ابعاد مذاکره ۲۵۴

معیارهای مذاکره اثربخش ۲۶۰

مرحله اول: آمادگی (برنامه‌ریزی و سازمان‌دهی) ۲۶۰

مرحله اول آمادگی (برنامه‌ریزی) ۲۶۱

تعیین اهداف ۲۶۲

اولویت‌بندی اهداف ۲۶۳

موضوع بحث ۲۶۴

طیف چانه‌زنی ۲۶۵

تعیین بهترین گزینه ۲۶۸

برنامه‌ریزی امتیازدهی ۲۶۹

جمع‌آوری اطلاعات ۲۷۱

تعیین استراتژی مذاکره ۲۷۴

الگوی انتخاب راهبرد ۲۷۷

فهرست مطالب

۲۷۸	تجزیه و تحلیل وضعی (S. W. O. T).....
۲۷۸	محیط درون سازمانی.....
۲۷۹	محیط برون سازمانی.....
۲۸۱	سه عامل انتخاب استراتژی.....
۲۸۲	قدرت سازمانی.....
۲۸۴	الف) عناصر مادی قدرت.....
۲۸۵	ب) عناصر غیر مادی.....
۲۸۶	اهمیت رابطه.....
۲۸۷	اهمیت موضوع.....
۲۸۸	تعیین روش مذاکره.....
۲۹۴	مرحله اول: آمادگی (سازمان دهی).....
۲۹۴	تعیین هیئت مذاکره.....
۲۹۴	میزان اختیارات هیئت.....
۲۹۶	نقش اعضای تیم مذاکره.....
۲۹۸	توجه به دستور جلسه و محل برگزاری.....
۲۹۸	دستور جلسه.....
۲۹۸	مزایای تهیه دستور جلسه.....
۳۰۰	الف) ارزش موضوع قرارداد.....
۳۰۱	ب) تسلیم و تحویل کالا و خدمات.....
۳۰۲	ج) زمان اجرای قرارداد.....
۳۰۲	د) خسارات ناشی از انجام ندادن تعهد.....
۳۰۳	ه) نوع تضمین های پیش پرداخت و حسن انجام کار.....

مبانی مدیریتی و حقوقی قانون برگزاری مناقصات دولتی

- ۳۰۳ (و) دوره نگهداری و ضمانت
- ۳۰۴ محل برگزاری
- ۳۰۴ مرحله دوم: رویارویی
- ۳۰۷ گام‌های اساسی مرحله رویارویی
- ۳۰۸ معارفه طرفین مذاکره
- ۳۰۸ مدیریت جلسات
- ۳۰۹ ارتباط
- ۳۰۹ ادراک
- ۳۱۰ احساسات
- ۳۱۰ پیامد احساسات مثبت
- ۳۱۱ پیامد احساسات منفی
- ۳۱۲ پیامد مثبت برای احساسات منفی
- ۳۱۳ مرحله سوم: گفت‌و شنود
- ۳۱۴ گام‌های اساسی مرحله گفت‌و شنود
- ۳۱۵ استدلال منطقی
- ۳۱۵ الف) قیاس
- ۳۱۶ ب) استقرا
- ۳۱۸ ج) تمثیل
- ۳۲۰ ارائه پیشنهاد
- ۳۲۳ تاکتیک‌های مذاکره
- ۳۲۷ اعتمادسازی
- ۳۲۸ سیاست گام‌به‌گام (سالامی)

فهرست مطالب

۳۳۱	استفاده از اشخاص ثالث
۳۳۲	میانجی
۳۳۲	حکمت
۳۳۳	دعوی قضایی
۳۳۳	مرحله چهارم: توافق، تنظیم و مبادله قرارداد
۳۳۴	گام‌های اساسی مرحله توافق
۳۳۴	ثبت توافقات
۳۳۹	انواع توافق نهایی طرفین
۳۳۹	ارزیابی توافقات
۳۴۱	ممیزی عملکرد تیم مذاکره
۳۴۴	معیار سنجش
۳۴۴	تنظیم اسناد
۳۴۴	تنظیم صورت جلسه
۳۴۷	تنظیم قراردادهای اداری
۳۴۹	شرایط اساسی صحت قراردادها
۳۵۱	انواع عقود
۳۵۲	محورهای اصلی قراردادهای اداری
۳۵۲	الف) تعریف قرارداد
۳۵۳	ب) عنوان قرارداد
۳۵۳	ج) طرفین قرارداد
۳۵۴	د) موضوع قرارداد
۳۵۵	ه) زمان شروع قرارداد

مبانی مدیریتی و حقوقی قانون برگزاری مناقصات دولتی

- ۳۵۵ (و) شروط و توضیحات
- ۳۵۸ (ز) خسارات ناشی از عدم انجام تعهد
- ۳۶۳ (ح) تضمین پیش پرداخت و حسن انجام کار
- ۳۶۶ (ط) دوره نگهداری
- ۳۶۷ (ی) حل اختلاف ناشی از قرارداد
- ۳۶۸ مبادله اسناد
- ۳۷۱ پیوست‌ها
- ۳۷۱ زمان‌سنجی فرایند برگزاری مناقصات عمومی
- ۳۷۷ قانون اساسنامه هیئت رسیدگی به شکایات قانون برگزاری مناقصات
- ۳۸۵ آیین‌نامه اجرایی قانون اساسنامه هیئت رسیدگی به شکایات قانون ...
- ۴۳۳ کتاب‌نامه

پیش‌گفتار

مدیریت دولتی نوین، با انتقاد به این وضعیت که بوروکراسی بخش دولتی، بیشتر توانایی خود را مصروف مسائل عملیاتی نموده تا مسائل راهبردی؛ کاستن از دامنه دولت را با تأکید بر برون‌سپاری امور تصدی‌گری و تمرکز بر امور راهبردی جامعه پیشنهاد کرده است. بدین ترتیب، با ظهور و بروز مدیریت دولتی نوین، برون‌سپاری و پیمان‌کاری بخش عمومی بیش از پیش گسترش پیدا کرد و مناقصه برای سازمان‌های دولتی همچون یک فعالیت اصلی الزامی گردید.

با این توصیف برون‌سپاری به مثابه یکی از سازوکارهای مدیریت دولتی جدید در کشورهای غربی متداول گردید و ضمن آن، برخی از فعالیت‌های غیرراهبردی به سازمان‌های بخش خصوصی سپرده شد. این کار با این پیش‌فرض انجام گرفت که سازمان‌های بخش خصوصی با هزینه کمتر و کیفیت بهتر از عهده انجام امور برمی‌آیند. بدین ترتیب برون‌سپاری شیوه‌ای متداول در دولت‌ها شد و سازوکار مؤثری برای کوچک‌سازی بدنه دولت قلمداد گردید. نتایج کوتاه‌مدت برون‌سپاری باعث شد سازمان‌های بزرگ بخش خصوصی نیز برای کوچک‌شدن و یافتن قابلیت بهتر اداره امور، به برون‌سپاری روی آورند.

بر اساس استراتژی برون‌سپاری، کشورهای مختلف جهان، بیش از ده درصد تولید ناخالص ملی را برای خرید کالا و خدمات توسط دولت‌ها مصرف می‌کنند؛ دولت‌ها نیز با افزایش حجم مناقصات روبه‌رو بوده که منجر به افزایش ضریب اهمیت آن در اقتصاد ملی و اشتغال گردید و این مهم با تغییرات در قانون‌گذاری مناقصه‌های دولتی همراه شد. اگرچه یکی از اهداف مجموعه قوانین مالی هر کشوری حمایت از صنایع داخلی آن کشور است، ولی قوانین و مقررات بر «رقابت» در معاملات دولتی مربوط به مناقصات مشخصاً تأکید دارند. قوانین یادشده حق اشخاص را برای رفتار منصفانه و دسترسی برابر به قراردادهای دولتی به رسمیت می‌شناسند؛ به‌طوری‌که این حق، حتی در تعریف روش استاندارد مناقصه نیز قید می‌شود و بر این مبنا، «مناقصه عبارت از فرصتی است که از طریق آگهی برای کلیه طرف‌های ذی‌نفع اعلام می‌شود تا در مناقصات عمومی، بر اساس اسناد مناقصه شرکت کنند».

ایران از جمله کشورهای در حال توسعه است که در راستای برنامه‌های درازمدت و رسیدن به جایگاه مناسب در منطقه و جهان، نیاز به ایجاد زیرساخت‌های عمرانی متعددی دارد که بی‌گمان این مهم از طریق برون‌سپاری امکان‌پذیر است. البته برای رسیدن به آن اهداف، پروژه‌های عمرانی عدیده‌ای باید اجرا گردد که یکی از مهم‌ترین ارکان اجرای پروژه، مجری آن پروژه می‌باشد که پیمان‌کار مناسب، نظر خود را از طریق برگزاری مناقصات انتخاب می‌کند، اما وجود ضعف در انتخاب پیمان‌کار مناسب خود را به صورت ضعف در اجرای پروژه و بروز خلل در رسیدن به اهداف بلندمدت کشور و عقب‌ماندن نشان می‌دهد.

با تصویب قانون برگزاری مناقصات دولتی در سال ۱۳۸۳/۱۱/۳، مفاهیم جدیدی مطرح شد که با الگوی سنتی اداره امور عمومی مغایر است و اجرای کامل آن باعث افزایش نظارت گروه‌های ذی‌نفع بر معاملات دولتی و با اهمیت دادن به پاسخ‌گویی دولت در قبال بخش خصوصی، ریسک معاملات و در نتیجه هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم دولت را کاهش می‌دهد.

مجموعه‌ای که پیش رو دارید، با عنوان «مبانی مدیریتی و حقوقی قانون برگزاری مناقصات دولتی» در چارچوب بخشنامه شماره ۲۰۰/۲۵۹۰۰ مورخ ۱۳۸۹/۵/۱۸ معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور؛ منبع آموزشی دوره «مبانی قانون برگزاری مناقصات» تهیه گردیده است. در خاتمه، مؤلفان از مجموعه وزین بوستان کتاب به سبب تلاش و جدیتی که در آماده‌سازی و نشر اثر داشتند کمال تشکر و قدردانی دارند. و هم‌چنین مایه سپاس خواهد بود که خوانندگان این اثر، با بیان انتقادات، پیشنهادها و دیدگاه‌های تکمیلی خود، نویسندگان را در بهبود این اثر یاری فرمایند.

نعمت مهدوی‌راد - دکتر حسن نوروزی